

AGERA

EN TIDNING FRÅN AFRIKAGRUPPERNA | NOVEMBER 2025 | NR 2

AGERA!

Detta nummer av Agera har det självklara fokuset riktat mot Västsahara. Nu i november är det femtio år av ockupation och alltså fem decennier av kamp för frihet för Västsahara! Det är femtio år för mycket redan och vi mobiliserar starkt för att Afrikas sista koloni ska bli fri!

Afrikagrupperna har deltagit i en resa som arrangerades av Riksdagens nätverk för Västsahara med sammankallande i nätverket, Lotta Johnsson Fornarve och ett intensivt program faciliterat av Polisarios representant i Sverige och Norge, Senia Bachir. Resans syfte var att sprida kunskap och ge första hands erfarenhet av situationen i Västsahara för den grupp av riksdagsledamöter som deltog men också att de representanter från civilsamhället som deltog både skulle få erfarenhet och kunna dela med sig av expertis och historik på plats. Läs mer om den resan på sidan 4–5. Det finns även en matnyttig text om Västsaharas historia och det politiska läget just nu för vidare fördjupning och förståelse. Kopplat till matsuveränitetsveckan kan du också läsa mer om rätten till mat på sidan 10.

Mobiliseringen och aktiviteterna om Västsahara har varit väldigt imponerande hos alla lokalgrupper i år och de olika evenemang med filmvisningar och föredrag står att läsa mer om på sidan 7. Det finns även ett kortare reportage om biståndspolitikens utveckling och civilsamhällets roll i det krympande demokratiska utrymmet. Även i denna fråga är det lokala engagemanget så viktigt och essentiellt för både det internationella biståndet som vår demokrati.

Hoppas att ni som läser detta har en stark tro på och vilja att vara med och skapa en hållbar värld i fred och stå upp för mänskliga rättigheter när de hotas alltmör! Sök dig gärna till en lokalgrupp om det finns där du bor. Om inte, starta gärna en tillsammans med andra eldsjälar! Sverige behöver ett starkt engagemang från folkrörelserna!

Louise Lindfors
Generalsekreterare
Afrikagrupperna

AGERA NR 2/2025

Ansvarig utgivare: Louise Lindfors

Adress: Tegelviksgatan 40, 116 41 Stockholm

E-post: post@afrikagrupperna.se

Hemsida: www.afrikagrupperna.se

Redaktör: Sofia Wallgren

Omslagsfoto: Louise Lindfors

90 SVENSK
KONTO INSAMLINGS
KONTROLL

Afrika
GRUPPERNA

Senia Bachir, Polisario Fronts representant i Sverige och Norge.

VÄSTSAHARAS BARN FÖRTJÄNAR EN FRAMTID I FRIHET

Jag befann mig nyligen på en scen för att prata om mitt hemland Västsahara. Min tio månader gamla son var med mig, sovandes. I samma ögonblick som jag skulle besvara frågan om vad mitt budskap till det svenska folket är, vaknade sonen och våra blickar möttes, hans uttryck var en blandning av nyvakenhet och oskuld. I den stunden drabbades jag oerhört starkt: det här är inte den värld som jag ville att mina barn ska växa upp i. Jag hade aldrig kunnat tro att mitt barn skulle födas och växa upp i exil, eller att mitt land skulle uppleva 50 år av ockupation.

Jag hade aldrig kunnat tro att även nästa generation av västsaharier skulle födas in i kolonialism, ockupation och tvångsförflyttning. Det hade min mamma heller aldrig kunnat tro gällande mig och mina syskon. Men här befinner vi oss nu, folket som tillhör Afrikas sista koloni, och betraktar hur Marocko i 50 år brutalt ockuperat vårt hemland.

Jag växte upp i ett av flyktinglägren i Algeriet, mitt i Saharas öken. Jag trodde att det var en normal tillvaro att behöva hämta ut månatliga matransoner, att inte ha leksaker, att lyssna till berättelser om krig och ett vackert hemland som lämnats. Andra berättelser handlade om omvärldens stöd och solidaritet för vår kamp för frihet och självständighet. Mitt folk, vi västsaharier, har under så många år varit övertygade om omvärldens stöd till rättvisa, internationell rätt och mänskliga rättigheter.

Idag ser vi i stället en verklighet där starka krafter jobbar hårt för att underminera sådana värden. Men i denna tid präglad av hot mot demokrati och rättsstatsprinciper så stärks och intensifieras vår beslutsamhet och vilja att kämpa för rättvisa, frihet och självbestämmande.

Jag är en västsaharisk flykting. Men jag har också privilegiet att företräda mitt folk i Sverige egenskap av att vara Polisario Fronts representant: den enda legitima representanten för det västsahariska folkets kamp för självbestämmande och självständighet. Här i Sverige hoppas vi både kunna öka allmänhetens stöd och solidaritet för vår sak samt att påverka makthavare.

Må hända önskade jag inte att föda barn i exil. Men min son och resten av min familj, både de som befinner sig i lägren i Algeriet och de som befinner sig på ockuperat område, ger mig mod och styrka och ökar min beslutsamhet att fortsätta kämpa. Jag är övertygad om att ytterligare mobilisering i Sverige kan bidra till att västsahariska barn snart får andas frisk luft i ett fritt hemland.

Låt de senaste femtio årens kamp, motstånd och engagemang utgöra vår kompass och vårt bränsle. Rättvisa är möjlig. Afrikas sista koloni kommer att befrias under min livstid, och mina barnbarn kommer att födas fria i sitt eget land.

Senia Bachir,
Polisario Front

RESA TILL DE VÄSTSAHARISKA FLYKTINGLÄGRENA I ALGERIET

I första veckan av oktober reste en delegation bestående av ledamöter från Riksdagens Västsaharagrupp och två representanter från civilsamhället till de läger i Algeriet som upplåtits till de närmare 276 000 flyktingar som mer eller mindre permanent nu bor i den del som Algeriet upplåtit.

Den av Marocko ockuperade delen av Västsahara går inte längre att besöka sedan vapenvilan bröts år 2020. Den totala befolkningen västsaharier är ca 600–700 000 personer, men räkning är svårt då de är utspridda i de ockuperade delarna samt i lägren och även i exil i olika länder i Afrika och Europa.

Vi besöker ett stort antal olika verksamheter på resan för att få en samlad bild av utmaningarna i lägren men också planering av infrastruktur, den humanitära situationen och människors vardag och livsvillkor. Hur fungerar skolorna? Sjukvården? Odling och kulturaktiviteter?

Vi bor hemma hos en vanlig familj och sover på madrasser på golvet och har ganska sparsmakade faciliteter för personlig hygien men bra standard på kök med kylskåp och elspis. Vi äter oftast kyckling eller kamel med olika grönsaker till, ett mål mat per

dag annars mer kex, te och frukt. Ett av besöken på de humanitära insatserna som koordineras av FN, totalt 23 olika program av tex WFP och UNICEF redovisar mer kring matförsörjningen i lägren. Cirka 133 000 av de 276 000 invånarna är helt eller delvis beroende av de matransoner som FN fördelar i matpaket som består av basvaror såsom mjöl, ris, matolja, socker, linser etc. Dessa matpaket fördelas ut månadsvis och ska räcka för familjerna som bas, men näringsvärdet är beräknat för att man högst ska ha en treårs-period med så begränsad näring, så flera människor drabbas av näringsbrist, järnbrist och anemi, särskilt kvinnor och barn. De som arbetar för WFP berättar att matvarorna ökat till dubbla priser de senaste tre åren och att deras största utmaning just nu är underfinansieringen när flera stora finansiärer till FN drar ned sitt bistånd. De hade fått ut bara en tredjedel av de resurser de ansökt om i år och så är kostnaderna för inköp då också dubbelt så höga. På bilden ser vi det förråd som ska vara fullt av mjöl och ris men där bara ett litet antal säckar finns kvar nu.

Vi besökte inspirerande projekt som syftar till att hitta sätt att utveckla odling av grönsaker i det hårda varma ökenlandskapet, på bilden ser vi ett system som låter vatten gå i ett slutet kretslopp och silas genom grus

Hit kan kvinnor komma för rådgivning kring mödrarhälsa och amningsstöd.

På besök fick vi titta på ett vattensystem som låter växter vattnas med samma vatten flera gånger.

Förråd av säckar med mjöl och ris, tyvärr finns de bara ett fåtal kvar.

FOTON: LOUISE LINDEFORS, PRIVATA FOTON

Delegaterna från Riksdagens nätverk för Västsahara och representanter från Sahrawi Women National Union.

och sedan rinna tillbaka in i bevattningsystemet för att plantorna ska kunna vattnas med samma vatten flera gånger. Målet är att Västsahara ska kunna producera mer grödor och blir självförsörjande på sikt. Men mycket innovation och tester i praktiken återstår innan det går att skala upp!

Ett annat hoppande initiativ var verksamheten där ett bibliotek som startas av en kvinna som studerat utomlands och sedan valt att satsa på att ge barn tillgång till böcker i lägren men som sedan upptäckt att de unga kvinnor och mödrar till små barn som besökte biblioteket ofta hade olika bekymmer med amning och i förlängningen annan bröstrelaterade medicinska behov och av det skälet startade upp rådgivning och stödgrupper för bröst-hälsa i samma lokal!

Under vårt besök på det stora sjukhuset i det största lägret var det tydligt hur mycket av utrustningen och lokalerna som hade stora behov av renovering och uppdatering. Den största andelen byggnader byggdes under de först tjugo åren av ockupationen, mellan 1975 och 1995 då lägren var "självorganiserade". Det var först efter 1995 som FN kom in med insatser för stöd och nödhjälp. Detta innebär att många byggnader är nedgångna och väldigt känsliga när de stora stormar

och översvämningarna slår mot regionen. Senaste var 2015 och då förstördes ett stort antal byggnader, bostäder och officiella byggnader och många människor tvingades flytta och börja om någon annanstans. Dessa översvämningar tenderar komma med tio års mellanrum så det finns en risk att det händer igen denna vinter. Det största intrycket av resan var det västsahariska folkets ousinliga kraft och hopp om en framtid i frihet och demokrati. Kvinnornas ställning i samhället och den officiella strukturen var verkligen något som lyftes fram i alla möten och som även var helt implementerat i till exempel stadsplanering, ledarskap och olika chefspositioner. Överallt lyftes budskapet att kvinnor är avgörande i politiken, samhällsplanering och på viktiga poster inom regering, parlament och kommuner. Till och med det projekt som arbetade med att sanera de över 10 miljoner landminor som placerats ut längs muren som delar Västsahara hade flest kvinnor samt ett team som bara bestod av kvinnor som minröjare.

När vi ställde frågan om hur vi bäst visar stöd och arbetar för ett fritt Västsahara från svensk sida sa de flesta att det viktigaste är påverkan och mobilisering! En man sa att "vi är politiska flyktingar, vi behöver politisk påverkan globalt för att lösa konflikten!"

50 ÅR AV OCKUPATION

Förra året, 2024, präglades av att Afrikagrupperna firade 50 år som nationell organisation. På event och genom olika artiklar blickade vi tillbaka på den otroliga utveckling som skett på den afrikanska kontinenten sedan dess; länder har brutit sig fria från kolonialmakter och formellt har apartheid avskaffats i Sydafrika. Dock så finns ett skamligt undantag på den afrikanska kontinenten – Västsahara.

Västsahara är det sista territoriet i Afrika som inte avkoloniserats. Och i år, 2025, markerar 50 år av olaglig ockupation. Denna femtioåring är dock inte föremål för firande, tvärtom. Det är ett plågsamt tydligt bevis på hur mycket vi har kvar att arbeta för.

Femtio år av ockupation avser den tid som Marocko ockuperat Västsahara. Innan dess var Västsahara koloniserat av Spanien, och kallades då för Spanska Sahara. Spanien fick området tilldelat sig under den infamösa Berlinkonferensen 1884 då europeiska länder samlades och hänsynslöst delade upp den afrikanska kontinenten mellan sig utifrån gränser de själva ritade upp, helt utan beaktande av redan existerande samhällen. Efter andra världskriget ökade den globala kritiken mot kolonialism och frigörelsekamper för självständighet intensifieras.

År 1960 antog FN:s generalförsamling den så kallade avkoloniseringsdeklarationen och år 1963 upptogs Spanska Sahara på FN:s lista av områden som definieras som icke-själv-styrande territorium som ska avkoloniserar.

Varför avkoloniserades då aldrig Västsahara? Jo, för att både Marocko och Mauretanien la fram anspråk på Västsahara. Och så för nästan på dagen exakt 50 år sedan, den 6 november 1975, inleddes vad som kallas den gröna marschen, initierad av den dåvarande Marockanska kungen; 300 000 civila marockaner marscherade in i Västsahara. Efter följde militär. Denna styrkedemonstration från Marockos sida ledde till att Spanien, i stället för att följa FN:s uppmaning att organisera en folkomröstning gällande självständighet, skrev under ett avtal med Mauretanien och Marocko i vilket Västsahara lämnades över till dem i utbyte mot fortsatta inkomster från den lukrativa fosfatindustrin. Ett avtal som omvärlden aldrig erkänt.

I och med den gröna marschen bröt krig ut och efter några år drog Mauretanien sig tillbaka och övergav sina anspråk. Men Marocko är fortfarande kvar. Redan 1975 fastslog den Internationella domstolen i Haag fast att Marocko inte har någon rätt till Västsahara. Tvärtom

Filmvisning av HAIYU i Göteborg.

FOTO: GUNNEL ALSEN

fastslog domstolen att Västsahara ska avkoloniseras och att territoriets framtid skulle avgöras av folket. 1991 bildades FN-organet United Nations Mission for the Referendum in Western Sahara, MINURSO med främsta mandat att övervaka eldupphöravtalet mellan Polisario Front och Marocko efter 17 års krig samt att genomföra folkomröstningen gällande självständighet, något som fortfarande inte skett. I stället har MINURSO:s mandat regelbundet förlängts.

Så i slutet av oktober i år, och ironiskt nog så nära dagen som markerar själva femtioårsdagen sedan ockupationens start, fattades ett nytt beslut av FN:s säkerhetsråd. Elva länder röstade för den USA-författade resolutionen gällande nytt mandat för MINURSO med en helt ny grund: Marockos autonomiplan från 2007 anges som utgångspunkt för vidare förhandlingar om Västsaharas framtid. Tre länder, Ryssland, Kina och Pakistan la ner sina röster och Algeriet valde att inte rösta alls.

Den nya resolutionen är en nedslående utveckling och ett tydligt steg tillbaka i kampen för rätten till självständighet och frihet.

Även inom EU finns fog för besvikelse. EU:s domstol har i upprepade domar (2016, 2018, 2021, 2024), rörande handelsavtal mellan EU och Marocko, slagit fast att dessa är olagliga då de innefattat handel med varor från ockuperat område som Marocko inte har någon rätt till. Den senaste domen kom i oktober 2024 där det igen med tydlighet fastslogs att Västsahara är ett "separat och distinkt" territorium i förhållande till Marocko. Vidare förkunnade domen att det västsahariska folkets suveränitet måste respekteras och handel med varor från ockuperat område inte får ske utan deras samtycke.

Knappt ett år sedan domen föll, har EU-kommissionen redan skissat på nya handelsavtal med Marocko där de kringgår kravet på att inkludera det västsahariska folket i förhandlingar. Sverige avvek för första gången från sin tidigare konsekventa linje för folkrätten och gav grönt ljus för nya avtal.

Vi ser alltså att juridiken allt sedan 1975 till 2024 konsekvent fastslår att Marocko inte har någon legitim rätt till Västsahara. Samtidigt går politiken en annan väg med sikte på strategiska allianser, tillförskaffande av naturresurser och egennytta. Skepnaden har möjligen bytts ut men den koloniala grunden består, på bekostnad av det västsahariska folkets rätt till sitt eget land, sin frihet och sitt självbestämmande. Och allra hårdast drabbas kvinnor och barn. Exempelvis är en tredjedel av alla barn som lever i flyktinglägren i Algeriet tillvästhämmade på grund av långvarig undernäring och hela 65 procent lider av anemi. Hos kvinnor i barnafödande ålder lider 70 procent av anemi. Skamligare femtioåring har sällan skådats.

Irene Eriksson från Gävle Afrikagrupp och Benjamin Ladraa från Solidarity Rising.

FOKUS PÅ VÄSTSAHARA HOS VÅRA LOKALGRUPPER

Alla Afrikagruppernas lokalgrupper har lyft Västsahara under året, bland annat genom visningar av dokumentärfilmen *HAIYU: rebell-sångerskan Mariem Hassan och kampen för ett fritt Västsahara* av Saharawi Voice och RÅFILM.

Falu Afrikagrupp ordnade en visning av HAIYU på Kulturhuset tio14, i samarbete med Kulturstöten och andra medarrangörer. Lena Martens Kalmelid från Afrikagruppernas styrelse ledde ett samtal, och delar av Lars Hanssons fotoutställning om Västsahara visades.

Gävle Afrikagrupp arrangerade en föreläsning med Benjamin Ladraa från Solidarity Rising tillsammans med Gävle Stadsbibliotek, Gävle Bistandsgrupp och Gävle FN-förening. Han berättade om sin 30 000 km långa cykelresa för Västsahara. HAIYU visades också, i samarbete med Bio 7:an. Gruppen har även haft en utställning om Västsahara på Alternativboden Lyktan.

Göteborgs Afrikagrupp närvarade vid Göteborgs filmfestival vid premiären av HAIYU. De ordnade också en utställning om Västsahara, en föreläsning med Pål Wrange, höll manifestationen "Gå/spring för Västsahara" i Slottsskogen och tog emot Benjamin Ladraa och Sanna Ghotbi från Solidarity Rising som berättade om sin cykelaktivism. Gruppen uppmärksammade även Västsahara på 1 maj.

Stockholms Afrikagrupp deltog vid två visningar av HAIYU – en i samband med ett stödevent för Global Aktion samt en anordnad av Afrikagrupperna, Medelhavsmuseet, Svenska Västsaharakommittén, Saharawi Voice och RÅFILM.

Uppsala Afrikagrupp visade HAIYU i ABF:s lokaler, med standup av Asria Mohamed och samtal med regissörerna Mohamedsalem Werad (Saharawi Voice) och Alex Veitch (RÅFILM). Svenska Västsaharakommittén deltog och informerade om sin verksamhet.

Växjö lokalgrupp arrangerade en föreläsning med Nayua Aduh Jatri i samarbete med Växjö FN-förening och en visning av HAIYU på Linnéuniversitetet med mat och live-musik. De satsade även på informationsspridning via sociala medier.

STARKT FOLKLIGT MOTSTÅND TVINGAR FRAM NY RÄTTSPROCESS MOT SHELL PÅ SYDAFRIKAS KUST

FOTO: WOMEN SYDAFRIKA

Nya protester mot fossilätternas expanderings utmed Sydafrikas kust har under hösten blossat upp runt om i landet. Protesterna riktar sig mot Shells omfattande seismiska undersökningar på Wild Coast som demonstranterna menar skulle få förödande konsekvenser både på den biologiska mångfalden och på kustsinvånarnas liv och möjlighet att försörja sig.

I september samlades hundratals aktivister och kustbor utanför konstitutionsdomstolen i Johannesburg. De visade sitt stöd till civilsamhället som överklagat ett tidigare domslut. Enligt beslutet skulle Shell få skicka in en ny ansökan för att återuppta sökandet efter fossil olja och gas på Wild Coast vid Sydafrikas sydöstra kust.

FALLET HAR PRÖVATS I FLERA INSTANSER

Bakgrunden till protesterna är det tillstånd för olje- och gasprospektering genom seismisk undersökning från 2014 som idag innehas av Shell. Domstolar har upprepade gånger slagit fast att tillstånden getts utan tillräcklig konsultation med de kustsamhällen som påverkas och därför har Shells tillstånd dragits tillbaka. Det senaste domslutets tillägg – som i förlängningen öppnar för att prospekteringen skulle kunna återupptas – har på nytt samlat aktivister, lokalsamhällen och civilsamhället som överklagat beslutet. Det var det överklagandet som konstitutionsdomstolen (Constitutional Court) tog upp i september.

MOTSTÅNDET VINNAR MARK

Kampen om Wild Coast har fått internationell uppmärksamhet som ett exempel på lokalsamhällets kamp mot globala fossilbolag. Framgångarna har varit möjliga tack vare stark lagstiftning till skydd för miljö och lokalsamhällen i kombination med ett aktivt

civilsamhälle. Enligt ministern för mineralresurser och petroleum Gwede Mantashe har investeringar på som 1,6 miljarder dollar stoppats av rättsliga utmaningar från icke-statliga organisationer. Motståndet handlar inte bara om rättsprocesser, utan om vem som har rätt att bestämma över naturresurserna, vad som är en hållbar utveckling och vem som får komma till tals gällande formandet av framtiden.

VILL SE FOSSILFRITT OCH DEMOKRATISKT ALTERNATIV

Etableringen av storskaliga energiprojekt motiveras ofta med att det finns ett lokalt behov då många saknar tillgång till el. De transnationella företagen satsar dock sällan på den lokala marknaden utan fokuserar på export och vinstmaximering.

Ett alternativ till den ekologiskt ohållbara och storskaliga industrin som drivs av globala fossiljättar är energidemokrati. I Sydafrika stöttar Afrikagruppernas partnerorganisation groundWork (gW) flera lokala initiativ där förnybar energi framställs av och för människor som bor i kåkstäder eller informella boställningar. I ett av projekten har solcellspaneler installerats och kopplats till elnätet. Lokalbefolkningen har fått ta del av den förnybara elen men även av folkbildning kopplat till energirättvisa och rättvis omställning.

SVERIGES BISTÅND I FÖRÄNDRING – CIVILSAMHÄLLETS RÖST I EN TID AV SKIFTE

På kort tid har nedskärningar, omprioriteringar och en ny politisk ton förändrat spelplanen för människor som redan lever under press. Mitt i detta står civilsamhället och påminner om varför vi finns: solidaritet, rättvisa och människors rätt att själva forma sin framtid.

NEDSKÄRNINGARNA SLÅR DIREKT MOT MÄNNISKOR

När pengarna till klimat och miljö kapas är det de samhällen som redan känner av torka, översvämningar och osäkra skördar som får ta nästa smäll. När stödet till jämställdhet och SRHR minskar försvinner viktiga skyddsnät för kvinnor och flickor – ofta de enda de har.

När satsningar på utbildning, demokrati och fredsarbete krymper drabbar det en hel generation unga i en tid som redan präglas av krig, ojämlikhet och klimatkris. Detta är inte "bara budget". Det är ett skifte bort från internationell solidaritet mot en politik där svenska intressen sätts i första rummet.

VI BEHÖVER SE HELHETEN IGEN

Civilsamhället påminner om något självklart: hållbar utveckling kan inte styckas upp i små projektmappar. Klimat, rättvisa, mänskliga rättigheter, handel och säkerhet hänger ihop. När biståndet styrs mot migration och kortsiktiga vinster riskerar själva grunden att

försvinna – att biståndet ska utgå från människors behov och rättigheter, inte våra egna politiska poäng.

DÄRFÖR BLIR CSO-FORUMET SÅ VIKTIGT

I en tid där många organisationer kämpar med både resurser och utrymme behövs samlingen mer än någonsin. CSO-forumet blir en plats för att tänka tillsammans, dela erfarenheter och sätta gemensamma mål. Forumet anordnas varje år av Utrikesdepartementet och Sida."

SOLIDARITET ÄR MER ÄN EN SIFFRA I STATSBUDETEN

Det civilsamhället ser nu är en politik som vill göra solidaritet beroende av nationella intressen. Men solidaritet är något annat. Det är relationer, ansvar och att stå vid människors sida när trycket ökar. Det är att försvara demokratin – hemma och globalt – när den hotas. Det är att se människor som aktörer, inte som mottagare av nådiga gåvor.

FRAMÅT – HÅLLA FAST VID RIKTNINGEN

Trots nedskärningar och politiska svängningar fortsätter människor över hela världen kämpa för frihet, rättvisa och jämlikhet. De svenska organisationerna är en del av den rörelsen. Vi vet att långsiktighet och solidaritet fungerar, även när vinden blåser emot.

FOTO: ANNA NORDSTRAND

Tre elever på en skola utanför Maputo där Afrikagruppernas partnerorganisation UNDE bedriver sitt viktiga arbete.

HUR KAN VI SÄKERSTÄLLA RÄTTEN TILL MAT UNDER KRIS?

Mat är en grundläggande mänsklig rättighet, men miljontals människor går ändå hungriga på grund av klimatkris, konflikter och ekonomisk instabilitet. Effekterna av livsmedelsosäkerhet är djupt ojämlika: kvinnor, barn, urfolk, minoriteter, personer med funktionsnedsättning och hbtqi+-personer drabbas oproportionerligt hårt.

Trots att världen producerar tillräckligt med mat för att mätta alla – två gånger om. Mellan 638 och 720 miljoner människor, omkring 8 procent av världens befolkning, led av hunger 2024. Klimatkris, ökande ojämlikhet och stigande levnadskostnader urholkar tillgången till mat, lägg därtill katastrofer, krig och konflikt. Hunger och svält beror inte på brist, utan på ojämlikhet, slöseri och orättvisa: stora delar av den globala skörden används till biobränsle eller djurfoder i stället för att mätta människor.

Enligt World Food Programme är konflikt den enskilt största orsaken till hunger och driver varje år miljontals människor in i livsmedelsosäkerhet. I Gaza, Sudan

och Ukraina kollapsar livsmedelssystemen. På dessa platser begränsas tillgången till mat ofta medvetet och hunger används som ett vapen i krig. Rörelser som La Via Campesina och Rural Women's Assembly beskriver detta som en del av ett globalt mönster som berövar samhällen deras mark och försörjning. För dessa rörelser ligger lösningen i matsuveränitet – människors rätt att själva definiera, producera och kontrollera sina livsmedelssystem.

MATSUVERÄNITET FÖR EN RÄTTVIS OMSTÄLLNING

Jordbruket orsakar enorm miljöförstörelse och förlust av biologisk mångfald och står för nästan en tredjedel av världens utsläpp av växthusgaser. Jordbruket domineras av globala handelsavtal och företagsmonopol som patenterar mark, vatten och utsäde och sätter vinst framför människor och planeten. Bönder förlorar tillgången till mark och traditionella utsäden och blir beroende av dyra hybrider och skadliga bekämpningsmedel. Dessa trender hotar både miljön och livsmedelssäkerheten. En rättvis omställning till motståndskraftiga, jämlika och hållbara livsmedelssystem är därför avgörande. Att sätta matsuveränitet i centrum för denna omställning innebär att betona lokal produktion, agroekologi och bevarandet av lokala utsäden.

Matsuveränitet handlar inte bara om tillgång till hälsosam och hållbart producerad mat – det handlar om att ge småskaliga bönder, särskilt kvinnor, makt att kontrollera sina egna livsmedelssystem och skapa krisberedskap. Utsädesbanker i Moçambique, gemensamma trädgårdar i Angola och "bonde till bonde-nätverk" över södra Afrika visar att när samhällen bevarar inhemska, klimatresistenta utsäden och delar kunskap, producerar de inte bara mat – de bryter även beroendet av instabila globala marknader.

FÖLJ MED OSS PÅ MR-DAGARNA: BYGG RÄTTVISA OCH MOTSTÅNDSKRAFT

Den 9 december 2025 kl 13.00–13.45 arrangerar Afrikagrupperna ett seminarium för att se hur krisberedskap och hållbarhet kan integreras för att bygga ett rättvist och motståndskraftigt globalt livsmedelssystem. Med utgångspunkt i forskning från Sverige och erfarenheter från Afrika söder om Sahara diskuterar vi hur ojämlikhet, klimatförändringar och konflikter samverkar i hotet mot livsmedelssäkerhet – och hur maktstrukturer och politiska beslut i det globala nord påverkar och upprätthåller dessa strukturer.

TALARE

Britta Ekman, Enhetschef,
Livsmedelsverket – Hållbar
livsmedelskonsumtion

Linda Hammarberg, Internationell
chef, We Effect

Janine Alm Ericson, Riksdagsledamot
(Miljöpartiet) – talesperson för
ekonomi, bistånd och jämställdhet

TILLSAMMANS STÅR VI UPP FÖR VÄRLDENS BARN

FOTO: JOHANNA NGOLANJE LIDHOLM

Världens Barn är Sveriges bredaste kampanj för barns rättigheter runt om i världen. Afrikagrupperna och tolv andra organisationer står bakom den, i samarbete med Radiohjälpen. Tack vare Världens Barn-kampanjen har Afrikagrupperna kunnat genomföra projekt som stöttar barn och skapar trygghet.

Årets kampanjkulmen inträffade nyligen och Afrikagrupperna var med både från kansliets håll och genom engagemanget hos flera lokalgrupper som ordnade egna insamlingar, kommunikation och events. Efter finalen, insamlingsgalan den 3 oktober, var insamlingen uppe i hela 48,7 miljoner kronor!

Insamlingen pågår fram till årets slut. Du kan fortfarande vara med och bidra till någon av lokalgruppernas insamlingar. Fyra av dem har en digital bössa: Falun, Gävle, Göteborg och Uppsala.

→ [Gå till insamlingen här och sök på "Afrikagrupp"](#)

NYHET FÖR DIG SOM BÄR PÅ SOLIDARITET

Nu lanserar vi vår helt nya tygkasse – en praktisk och hållbar nyhet som passar perfekt både till vardag och julhandel.

Som medlem får du tillgång till ett särskilt förmånligt erbjudande under en begränsad period. Just nu får du den fina tygkassen för **endast 169 kr** (ordinarie pris 199 kr). Förbeställ din kasse redan nu för att vara säker på att få en innan de tar slut!

Tack för att du är medlem och står upp mot orättvisor – varje dag. Tillsammans gör vi världen lite mer solidarisk (och lite mindre full av skitsnack).

→ [Beställ din tygkasse här](#)

Ange koden **medlem2025** i kassan. Gäller t.o.m. 15 december.

Ditt engagemang kan leva vidare – testamentera en gåva till Afrikagrupperna

Om du någon gång funderar på hur ditt eget engagemang kan fortsätta in i framtiden, så finns möjligheten att skriva in Afrikagrupperna i ditt testamente. På så vis blir ditt arv en del av kampen för en rättvis värld – där alla har samma värde och rättigheter.

Vill du veta mer om hur det fungerar eller få hjälp på vägen? Vi finns här för att svara på frågor, och vi skickar gärna vår folder med information. Hör av dig så berättar vi mer – när det passar dig.

Varje gåva är viktig och gör att vi kan fortsätta arbeta för en mer solidarisk och rättvis värld. **Varmt tack för ditt stöd!**

→ [Läs mer om testamente här](#)

Julen närmar sig – glöm inte att skaffa ditt gåvobevis i tid!

En gåva till Afrikagruppernas arbete är en julklapp som både värmer och gör skillnad. Håll koll på vår hemsida för mer information och beställning!

TILLSAMMANS GÖR VI SKILLNAD

Ditt medlemskap är oerhört viktigt! Genom ditt stöd kan vi göra skillnad för människor i södra Afrika – och bidra till hållbar utveckling, rättvisa och mänskliga rättigheter.

Som medlem är du med och stöttar människor som drabbats av fattigdom, klimatförändringar, våld och orättvisor. Kvinnor i Angola får tillgång till säkra mötesplatser, utbildning och tryggare försörjning. Unga kvinnor i Namibia blir stärkta genom att få mötas i trygga rum. Småskaliga jordbrukare i Zimbabwe får kunskap och resurser för att odla hållbart i torkdrabbade områden. Barn som tvingats på flykt i Moçambique får återvända till skolan, och familjer i Sydafrika som förlorat allt i naturkatastrofer får hjälp att börja om.

Samtidigt förs en stark kamp för mänskliga rättigheter: för kvinnors rätt till sin kropp och säkra förlossningar, för hbtqi+-personers rätt att leva fria från diskriminering, och för lokalsamhällens rätt till sin mark, sitt vatten och sin framtid.

Bakom varje förändring står människor som vägrar acceptera orättvisor – och givare som gör deras kamp möjlig.

Tack för att du är med!

→ [Här kan du läsa mer om vad du är med och bidrar till](#)

FOTO: HOPE KHOZA

BETALAR DU DIN MEDLEMSAVGIFT ÅRSVIS?

Gå över till autogiro så kan du göra ännu större skillnad. Då hjälper du även oss att hålla nere administrativa kostnader så att dina pengar gör största möjliga nytta.

→ [Anmäl dig här](#)

MAKT OCH RESURSER DÄR DE HÖR HEMMA!

Afrikagrupperna är en solidaritetsorganisation som arbetar för en rättvis värld där alla människor har lika rättigheter och möjligheter att påverka sin vardag och framtid.

Vårt arbete utgår från de människor vars rättigheter kränks. De vet vad som måste göras och vilket stöd som behövs. Allt sker i samarbete med lokala partnerorganisationer som är på plats i samhällena, i de fem länder då vi verkar: Angola, Moçambique, Namibia, Sydafrika och Zimbabwe. Tillsammans flyttar vi steg för steg makten dit där den hör hemma – hos de enskilda människorna och hos lokalsamhällena.

Vi har tre fokusområden: SRHR, Mat och markrättigheter samt Naturresurser, företag och mänskliga rättigheter. Vi stödjer även kampen för ett fritt Västsahara. Afrikagrupperna är en medlemsorganisation med lokalgrupper över hela Sverige.

Stöd vårt viktiga arbete genom att ge en gåva, PG 90 03 37-7 eller Swisha till 90 03 37 7. Ditt bidrag förändrar liv!

 [instagram.com/afrikagrupperna](https://www.instagram.com/afrikagrupperna)

 twitter.com/afrikagrupperna

 facebook.com/afrikagrupperna